

1. sz. melléklet

**Bugyi Nagyközség
temetőszabályozási terve**

Bevezető

A terv az általunk 2000. februárjában készített temetőszabályozási koncepciók, illetve az ezeket tárgyaló településfejlesztési bizottsági döntéseken alapul. A terv szükségességét a temetőben található rendezetlen-tervszerűtlen állapotok indokolják.

A most következő terv a kötelező jogszabályi előírások – lehetőség szerinti – figyelembevételével (azaz 1999. évi XLIII. tv. és a 145/1999. kormányrendelet), emellett a célszerű temető-felhasználás szem előtt tartásával készültek.

A temető jelenlegi állapota

Ami a temető elhelyezkedését illeti, viszonylag kedvezőnek számít, hiszen a községhez közel (mégis azon kívül) valamint dombon található, így megfelel a jogszabály szabta feltételnek, mely szerint a talajvíz szintje nem lehet magasabb mint 2,5 m.

A ravatalozó közelsége a közúthoz, illetve a sírkő-műkő készítő vállalkozó telephelyéhez kellemetlen tényező.

A temető nagy részét kerítés határolja, de a hiányzó rész befejezése is törvényben előírt feladat.

A ravatalozó mellett található egy meglehetősen régi építésű mellékhelyiség.

A temetőben lévő síremlékek állapota gyakran nem kielégítő – némely esetben kifejezetten balesetveszélyesnek számít.

A sírok feliratozása sokszor nem következetes – a hiányos feliratokról néha még legalapvetőbb információkat sem lehet leolvasni.

A parcellákról:

- Az úthálózat kialakítása meglehetősen véletlenszerűen történt, a későbbi utak rendszerét az ez azonban nagymértékben meghatározza és nem sok lehetőség van a további tervezésre.
- A parcellák sorai a régebbi temetések esetében egyáltalán nem , de az újabbaknál sem feltétlen egyenesek, gyakoriak a fél- esetleg negyed sorok valamint az egyik sorba sem tartozó itt-ott közbevetett sírhelyek.
- A temetési helyek távolsága nem mutat egyöntetű képet, ez különösen érvényes a régebbi temetésekre.
- A legrégebbi katolikus illetve református parcellák temetési egyszerűen kaotikus képet mutatnak, hiszen semmiféle rendszert nem lehet felfedezni az egykori temetési „rendben”. A sírok amellett, hogy nem azonos távolságban követik egymást (nincs jelenleg sem erre vonatkozó szabályozás), gyakran teljesen különböző állásúak. Ez a későbbiekben is igen sok gondot fog okozni a temető rendezett képének kialakításában.

¹ Módosította a 17/2007. (XII.17.) hatályos 2008. 01.01-től

A temetőben a sok helyen gondatlanul szétszórt szemét összegyűjtése és elszállításának megtervezése is halaszthatatlan.

- A vízvezeték fekvése információink alapján nem ismert, a későbbi bővítést csak a csapok jelenlegi helyzetének alapján lehet megtervezni.

Ami a temetőben található zöldfelület, illetve két szempontból kell vizsgálnunk. a rendezettebb részeken, ahol a parcellák területét nem fedi összefüggő növényzet, elsősorban a sírokon ültetett nagyméretű fák akadályozzák a tájékozódást.

A régebbi parcellákban a dús növényzet – főleg a nyári időszakban – szinte lehetetlenné teszi egyes sírok megközelítését, s megjegyzendő, hogy az irtás sem vezet kielégítő eredményre, mivel egy-két éven belül visszaáll az eredeti állapot.

Az utak és a temetési irányok szabályozása

Mindenekelőtt az úthálózat és a temetési irányok megtervezését vegyük á, utána gondoljuk át az infrastruktúra kialakításának lehetséges módját.

Megjegyezzük, hogy a legelső és legszükségesebb feladat (mind a katolikus, mind a református temető rész esetében) a mellékletben jelölt üres sírhelyek betemetése lenne.

Katolikus temető:

A már megtelt parcellákban lévő üres sírok után a meglehetősen dús növényzet által borított VI. parcella megfelelő felhasználását tartjuk a később esetlegesen kialakuló túlszűfolt helyzet elkerülése legfőbb módjának. Elsőként e terület sírokkal való feltöltését javasoljuk. Véleményünk szerint legcélszerűbb a térképen jelölt úthálózat kialakítása mellett mostani temetési irány megtartása lenne. A térképeken feltüntetett sírhelyek jelentős részének megváltása lejárt, nem gondozottak, így az idő folyamán felszámolásra kerülhetnek. A megváltott sírok – melyek megváltása nem jár le néhány éven belül – pedig részét képezhetik a leendő soroknak, feltehetően ezzel nem különösebb problémát okozva az egyenes és rendezett parcella kialakításában.

Sajnos a hatos parcella végénél nem lehet a temetések sűrűsége miatt az V. és a VI. parcella közötti útba bevezetni ezt a temető körül haladó utat. Itt szükséges egy gépkocsiforduló – és parkoló – létesítése némi földmunka elvégzése után ezen a szellősen temetett és főleg a 30-as években keletkezett (tehát lejárt megváltású) kopjafákat tartalmazó területen.

Emellett komoly gondot jelent a VI. parcella közlekedésének megoldása a gépkocsiforduló kialakítását követően, a két egyenes sor mellett. A legcélszerűbb a képen látható út kialakítása lenne, de az ábrázolt út végén élő sírok helyezkednek el, így három lehetőség adódik:

- a) a VI. parcella 42. számú sírhelyét mintegy másfél-két méterrel a kerítés felé tolvadva beletorkolna a IX-V. parcellák mellett haladó útba.
- b) ha erre nincs mód, lehetőség szerint a 43-44 sz. sírhelyeket kellene más helyre „költöztetni” – természetesen csak a hozzátartozók megkérdezése után- és ezen a területen kapcsolódnánk a fent említett úthoz.
- c) az előbbi lehetőségek kizárása esetén – s ez a legvalószínűbb – ezt a bekötőutat nem lehet megvalósítani, s csak egy továbbhaladó – s a még élő sírhelyek mellett haladó, majd a kerítés felé forduló úttal hidalhatjuk át a közlekedési nehézségeket.

Igen fontosnak tartjuk az előbb említett két parcella (V-VI) közötti út meghosszabbítását, a bejárat irányában, hiszen ezt a területet majd szeméttároló elhelyezésére alkalmas területként lehet alkalmazni. Az viszonylag nagy kiterjedésű terület (I. parcella folytatása) felhasználása következő:

Az eddig befejezett legutolsó sor mellé út kerül, az úttól a kerítésig terjedő területen további sorok tervezhetők. Az út kettévágná a mostani X. parcellát, s a református temető rész határánál végződné, az így keletkező két rész felhasználásáról még lesz szó.

Ami a temetéseket illeti javasoljuk – az eddigi temetések irányát követő – a temető határáig folytatódó temetéseket, természetesen a kerítés mentén haladó útnak kellő teret engedve. Ily módon

a terület egészén létesíthetőek sírhelyek. Továbbá a X. parcella is ilyen módon, valamint ebben az irányban hasznosítható, de ezt a területet javasoljuk egyelőre „érintetlenül” hagyni, hiszen ha a feltételek adottak, alkalmas lehet egy új ravatalozó elhelyezésére. Azonban ez esetben is feltétlen javasoljuk a parcella út által leválasztott hátsó részének egyéb jellegű hasznosítását.

A ravatalozó melletti területet tartjuk ideálisnak kolombárium elhelyezésére. Fajtája, mérete fekvése további megfontolás kérdése.

Református temető

A református temetőben, a legújabb parcellákban (XI-XIV) viszonylag rendezett viszonyokat találunk. Amit külön hangsúlyozunk, az a parcellák végén tervezett megközelítőleg egyenes út, így módon jó néhány új sírhelyet is lehet létesíteni.

A törvény lehetőséget ad az egyes sírok külön parcellába temetésére. Bugyi temetőjében erre nincs feltétlen szükség. Azonban az egyes sírok elhelyezésére egy ideig alkalmas a – számunkra érthetetlen módon – nem felhasznált terület a XIII. parcella végében, de mindenképpen ajánljuk a terület sírhellyel történő betemetését.

A református temetések irányát a most megfelelő iránynak megfelelően ajánljuk, tehát a XV. parcellában a kerítés felé haladva. Ezen a területen is nagy a felszámolható sírok száma, de megjegyzendő, hogy semmiképpen sem hozhatók létre teljesen egyenes és homogén sorok, mivel a hosszú ideig még megváltás alatt álló síremlékek gyakran különböző állásúak, ráadásul szétszórtan helyezkednek el.

A XV. parcella végében egy helyen alakítható ki út, eltérően a kiépítendő egyenes út (XII-XIV. parcella végében) vonalvezetésétől, a régi és ma már nem üzemelő kút mellett.

Bár az említett XV. parcella temetései meglehetősen hosszú időre meg fogják oldani a temetések gondját – hely hiányára nem kell számítani – e parcella betelével elkezdhető a leghátsó temetőrész sírokkal való feltöltése, egy lehetséges verzió szerint az eddigi „trendnek” megfelelően, azaz a mostani utak meghosszabbításával kialakított hálózatban, némileg rövidebb parcellákban.

A térképen látható másik lehetőség szerint, - mely esztétikailag jóval kifinomultabb – négy út koncentrikusan vezetne egy kör alakú területbe, melyet kultikus célokra, illetve emlékhely kialakítására lehetne hasznosítani. Egyébként ez a terület szinte bármilyen célra használható, mivel itt szinte alig történtek temetések. Az utak összekapcsolása a sírhelyek elévülésével nem lesz nehéz. Ehhez és a rendezett parcellák kialakításához elengedhetetlen feltétel az eddigi gyakorlattal szemben a temető XVI. parcellájában történő temetések megtiltása, mely terület az újrahhasznosítás idejére nagyrészt „kiürülne”.

Erről az ábráról hiányzik a II-III-V parcellák mellett haladó út, de a gépkocsiforduló a VI. temetőrészben így is javallott.

Temető infrastruktúra

Elsőként a hulladéktárolókkal (négyzettel jelölve), aztán a csapok elhelyezésével (x-szel jelölve), utána a parkolók kérdésével foglalkozunk (rácsózott terület) A csapok a térképen sötét körrel vannak jelölve.

Hulladéktárolók

A budapesti temetőkben a hulladéktárolók és a vízcsapok gyakran egy helyen vannak, nálunk ez az elv sajnos nem megvalósítható.

Elsőként a harang melletti szemetest szüntetnénk meg, mivel nagyon feltűnő helyen található. Fontos lenne egy tároló az I. parcella elején (talán éppen a csap környékére).

A X. parcellában tervezett szemétkerakó kissé bentebb az út mellett helyezkedhetne el, hogy az I. sírhelytábla szemétét is gyűjtse.

Elengedhetetlennek tartjuk az V. parcella végében létrehozandó hulladékgyűjtőt.

A hatos parcellában a két feltüntetett helyen célszerű és megoldható a hulladékelhelyezés.

A református temetőben a XIII. parcella végében található szemétkerakó már régóta használatban van, ezt kiegészítenénk egy, a XIV. parcella végében elhelyezettel.

Végül hasznos lenne egy lerakóhely a XV. parcellában a kerítés melletti út közelében.

Vízvételi lehetőség, illemhely

A temetőben a kormányrendelet előírása szerint 150 m-enként kell vízkifolyást biztosítani.

A katolikus temető vízkérdését egy új csappal, a VI. parcellában létesítendővel oldanánk meg, melyet a IV. parcella melletti csap továbbvezetésével valósíthatunk meg.

A református temetőben két új csap telepítését javasoljuk, a XIII. parcella elejébe, továbbá a XII. végébe. Így a XI. sírhelytáblában lévő csap további folytatásával párhuzamosan megoldható lesz a leghátsó temetőrész vízellátása.

A használaton kívüli XV. parcellában található kút felhasználására is gondolhatunk.

Sem a törvény, sem a kormányrendelet nem határozza meg négyzetméter-arányosan az illemhelyek számát, így nem kötelező egy új mellékhelyiség telepítése.

Parkolók

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. korm. rendelet szerint legalább egy személygépkocsi elhelyezési lehetőségéről kell gondoskodni a temető területének minden megkezdett 500 m²-e után.

Jelenleg egy, néhány gépjármű parkolására alkalmas parkoló van a temetőn belül, s egy nagyobb méretű azon kívül

Legelsőként a X. parcella hátsó részét ajánljuk parkoló kialakítására, hiszen innen gyorsan elérhető mind a katolikus, mind a református temető bármely parcellája, mégis viszonylag rejtett helyen található.

Igen sok parkolásra alkalmas helyet nyerhetünk a betonút kiszélesítésével – így nagyobb forgalom esetén egyirányúvá válhatna. A Településfejlesztési Bizottság döntése értelmében parkolás céljára szolgál a XIV. és XV. parcellák közötti út, a XII-XIII. parcellák közötti, valamint a XII-XIV parcellák végében haladó kiszélesített út.

Később a XVI. sírhely táblában is szükséges lesz a várakozóhely kialakítása.

Fásítás, hamvak szétszórására és kopjafák kiállítására alkalmas terület

„A temető területén fásítást úgy kell megoldani, hogy az segítse a tájékozódást és ne akadályozza a közlekedést” (Korm. rendelt 2.§.4. bek.) Ezt a célt a betonút sorfásításával, illetve a parcellák sarkain elhelyezett csemeték ültetésével érhetjük el. Javasoljuk a tájékozódást zavaró fák eltávolítását.

Megjegyezzük, hogy az OTÉK szerint a 10 gépjárműnél nagyobb befogadóképességű felszíni várakozóhelyet fásítani kell – így ha létesül ilyen minden megkezdett 4 db parkolóhely után 1 db nagy lombkoronát növelő, környezettűrő, túlkoros fát kell ültetni.

Hamvak szétszórását javasoljuk a ravatalozó körüli terület gondozott részének egy kisebb szeletét, az értékes és jó állapotban lévő kopjafák kiállítására a XV. sírhelytábla jelölt része minden szempontból ideális.

Zárszó

Mint Önöknek is világossá vált, nincs igazán sok lehetőség a temető jövőjének tervezésére, hiszen a mostani állapot nagymértékben meghatározza a későbbi lehetőségeket. Ennek ellenére reméljük, hogy ez a terv hozzá fog járulni a temető rendezettebb képének kialakulásához.

Nem említettük a kerítés befejezésének szükségességét. Erre legcélszerűbbnek (és viszonylag költségkímélőnek) a betonalapozású drótkerítést tartjuk. Jogszabályban előírt kötelezettség emellett a kerítés külső, vagy belső oldalán telepítendő fa, illetőleg cserjeültetvény.

Nem kötelező önkormányzati feladat, de tervezhető a villamos hálózatra köthető (alkonykapcsoló) világítás is.